

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De silentio in confusionibus ex accusatione ortis seruando. Cap. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

modis mille insignem simulare fatuitatem, quamquam ars non profuit. Agnouerunt enim eum id sui confundendi studio fecisse.

Schot. in
vii. Bor-
gia.
l. 1. c. 4.
num. 10.

Reprehensionem merita est illius fratris confusio, qui in vitâ B. Borgiæ nostri scribitur præfente B. Borgiâ, vt in se flagello læuaret, ingressus cænaculum ferè nudus, quam ob rem B. Borgiæ pœnam ei inflixit.

cap. 14.

Talis fuit & illa confusio, quam refert Palladius in Historiâ Lausiaca, de Serapione Sindonite, qui quandam Virginem Romanam hortabatur, vt sublatis in humeros vestimentis propriis, mediam pertransiret nuda Urbem, & se idem facientem sequeretur, dicens: Inde se intelleturum, num verè esset mortua mundo, quemadmodum profitebatur.

Hanc ob causam prudentissimè S. P. N. Ignatius, cum efficaciter commendasset nobis, vt magni faceremus summis, momenti id esse duceremus, tanquam rem magnopere iuuantem ad vitæ spiritualis profectum, omnino & non ex parte abhorre ab omnibus, qua mundus amat & amplectitur, & admittimus, & concupisceremus quicquid Christus D. N. amauit & amplexus est, nimirum contumelias, falsa testimonia, & iniurias, pati, ac vultu haberi & existimari; subdit, ad frænandum nimium feruorem & excessum: ita tamen ne ad id illam demus occasionem. Idem Reg. 40. Magistris Nouitiorum præscribitur, ne fiant mortificationes publicæ, nisi ordinariæ iuxta Constitutiones: & inter enumeratas ibi, & hic supra, cum sit mentio vestiu viliorum, quæ gestari possunt à Nouitiis, additur eas tales esse debere quæ Religiosos deceant. Nā si indecentes gestarentur, daretur occasio alicuius iudicij temerarij, vel irrisionis culpabilis sæcularibus ad talia pronis: quod cauendum est. Idem S. Ignatius dum in 2. par. punct. 3. mediet. de duobus vexillis, commendat abiectionem nostri & ignominiam ob Christi imitationem, subdit: deprecando tamen culpam aliorum, ne contemptus mei, tam in alicuius detrimentum, quam in offensam Dei cedat. Quod tamen intelligit de nostri contemptu quaesito, sine datâ ex parte nostrâ vllâ culpabili vel imprudenti occasione.

CAPVT SEPTIMUM.

De silentio in Confusionibus ex accusatione ortis seruando.

65. Vltimum confusionis quaerendæ modum dixi esse arctum silentium, tunc dum accusati sumus, & præsertim ad Superiores delati iniquè & reprehensè, & ab iis non interrogamur, vt quemadmodum res contigit narremus. Tunc enim silentium est omnino, & pro Christo iniquus accusato, ferenda æquo animo accusatio, & inde orta mala de nobis apud Superiores aliofue opinio & reprehensio. Hac

enim ratione, multum profectio nostræ accedet. Idem Cassianus, inter multa monita, quæ dat ad perfectionem assequendam, ponit etiam hæc: Si tibi vel cuiquam conuicia, si irrogantur iniurie, esto immobilis, & ad responsum rationis, vt mutus ausculta, semper hunc Psalmistæ versiculum in corde tuo decantans: Dixi custodiam vias meas, vt non delinquam in lingua meâ. Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator aduersum me, obtusui & humiliatus sum, & filius à bonis.

Sed vt hac in re Sanctorum vestigiis insistamus, duo explicanda sunt: Primum, quibus modis silentium hoc valdè & iucundè in Dei auribus sonorum, seruandum sit. Deinde quis mentis nostræ status esse tunc debeat, dum scimus nos, siue iustè, siue iniustè, delatos, & eam ob rem vehementer nos erubescere & confundi sentimus. Quoad primum, plures quam 60. modi silentij in talibus occasionibus seruandis, suse à me explicati sunt, & Sanctorum exemplis ac dictis illustrati in alio Opusculo: hic tantum duodecim silentij modos breuiter commemorabo, quos & plures alios operæ pretium puto legi in Opusculo de modis ferendæ Christi crucis accuratè à me explicatis, in gratiam eorum, quos Deus eadem, quâ Filium suum, viâ ducit ad cælum.

Primo noli te excusare seu purgare directè, si id à te non exigitur, si non teneris sub peccato te purgare, præsertim si non auditus condemnaris.

Secundo. Dum interrogaris ab eo, qui habet ius sciendi an deliqueris, ad id tantum præcisè responde, quod sufficit ad satisfaciendum interrogatori, non commemoratis alijs rebus, vel circumstantiis, quæ magis possunt declarare innocentiam tuam, aut aduersarij culpam, nisi certò præsumas Superiorem scire velle omnes rei circumstantias, tunc enim manifestandæ essent omnes.

Admirabile præbuit huius rei exemplum ancilla Sara Agar, quæ cum fugam inisset, eò quod affligeretur à Sarâ, & inuenta ab Angelo in solitudine ac interrogata: Agar ancilla Sarai vnde venis, aut quo vadis? sicè respondit: A facie Sarai Domina mee ego fugio. Vbi S. Chrysostomus, h. 3. in Vide, inquit, quomodo citra odium meminit Domina. Gen. non dixit: male affluxit, non dixit: Grauius mihi fecit non possum ferre molestiam eius, idem fugam inij, sed solum se ipsam & fugitiuam accusauit. Sic & nos faciamus. Verum si Superior velit scire omnia prorsus, studio obedientiæ, sine desiderio vindictæ, dicenda sunt omnia. Hoc modo S. Eugenia Virgo, cum spreto sponso profugisset, seruandæ virginitatis causâ, & masculo habitu vltè inter Monachos se abdidisset, stupri accusata, coacta fateri quæ esset, tandem martyrio affecta est cruento post incrementum calumniæ.

Tertiò. Noli te purgare etiam coram iis, à quibus scis, vel suspicaris, te accusatum, sed dissimula.

simula. Quod etiam Politici faciunt ex superbia, quia sic putant se non esse laesos, & ostendit id, ut qui afflixit, putet se non intulisse molestiam, quam intendebat inferre: multo ergo magis pro Deo idem est faciendum, quod alij ex vanitate faciunt.

Quarto. Ne coram iis te purga, qui additi sunt accusatoribus tuis. Eadem causa & hic locum habet, quae in priore puncto. Difficile tamen est id amori proprio, qui purgatione sui, quaerit iustificationem, quam ex ea assequitur. Hinc merito Beatissima Virgo dixit S. Brigittae: *Quid dolorosus apud mundiales, quam iniuriam suam dissimulare, & omnibus se credere & tenere indigniorem & humiliorem?* Ita plane mundanis hoc difficile est. Sed S. Ambrosius ponderans illud Ps. 37. 14. Ego autem tanquam surdus non audiebam, & sicut mutus non aperiens os suum, iustus, inquit, accusatus tacet, laesus remittit, dissimulat laesum. Hoc suavit Beatissima Virgo Maria S. Brigittae: *Auditus verbis impatientiae, dissimulato in quantum iustum est, audita tanquam non audita.*

Quinto. Nec coram non additis te purga, si tales sint, qui si scirent, te esse innocentem sponte sua te purgant & defenderent. Talis erat Anna, cui etsi aemula eius insultaret i. Reg. 1. & probris afficeret, tamen ut ponderat S. Chrysostomus h. 24. in ep. Ephes. *Etsi haberet maritum feruentem sibi melius, quam faceret 10. filij, tamen ei non dixit, quod me probris afficit ancilla, me defende & vindica.* E contra vero facit Sara. cum enim ab ancilla ob sterilitatem despiciatur haberetur, coram viro quæsta est de illa, & de viro: *Iniquè agis contra me, ego dedi ancillam meam in sinum tuum, quæ videns concepit, despiciatur me habet, iudicet Deus inter me & te.*

Sexto. Nec coram iis te purga, qui etsi te non purgant, tamen scientes tuam innocentiam, & tui accusationem, compaterentur tibi, & compassione sua leuiorem tibi redderent sensum crucis & confusionis tuæ. De hoc potest intelligi secretum B. M. Magdalene de Pazzis, quæ solebat dicere (ut scribit in eius vita P. Virgilius Ceparijus) *Nos debere habere semper aliquid occultatum à creaturis, scilicet aliquam mortificationem, vel materiam patientia alius ignotam, sed soli Deo notam, propter quem quotidie nos debemus mortificare.* Et hac via acquisiuit animam imperturbabilem, & continuam Dei presentiam. Pulchrè hoc declarat S. Thomas: *Naturaliter amicus condolens in tristitia, est consolatiuus; cuius duplicem rationem tangit Philosophus: quarum prima est, quia cum ad tristitiam pertineat aggravare, habet rationem cuiusdam oneris, à quo aliquis aggravatus alleviari conatur. Cum ergo aliquis videt, de sua tristitia à alio contristatos, sic ei quasi quædam imaginatio, quod illud onus alij cum ipso ferunt, quasi conantes ipsum ab onere alleviare, & idè leuius sit tristitia onus: sicut & in portandis oneribus corporalibus contingit. Secunda vero & melior est, quia per hoc quod amici contristantur,*

& percipit se ab eis amari, quod est delectabile: unde cum omnis delectatio mitiget tristitiam (ut ostendit q. 32. a. 1.) sequitur quod amicus condolens, tristitiam mitiget.

Septimo. Nec coram iis te purga, qui nec te purgant, nec tibi compaterentur, quia sola nuda narratio aduersitatis eam sine alio refrigerio reddit minus molestam. Vnde Horatius lib. 1. epist. 1.

Sunt verba, & voces, quibus hunc lenire dolorem, Possis, & magnam morbi deponere partem.

E contra proptus silendo, dolor magis affligit. Hinc S. Bernardus: *Suppressus dolor, altius introrsus radicans, èd acerbius factus, quod non est exire permittitur.* Et S. Thomas tractans de remediis tristitiæ, ait: *omne nociuum interius clausum magis affligit, quia magis multiplicatur intentio anima circa ipsum, sed quando ad exteriora diffunditur, tunc anima intentio ad exteriora quodammodo disgregatur, & sic dolor minuitur interior.* Et propter hoc quando homines, qui sunt in tristitia, exterius suam tristitiam manifestant, vel fletu aut gemitu, vel etiam verbo, mitigatur tristitia. Declaravit hoc pulchrè similitudine S. Nilus Abbas: *Ut nubes dum dense sunt & obscura, tum aquis turgent, at postquam eas effuderunt, à se recedunt & exonerantur, clarescunt & splendide fiunt: sic quamdiu quis à tentationibus suis onustus & grauis incidit, in magna tristitia confusus angoribus uiuit, & melancholia oppletur: at hoc onus à se excutiendo, quando id exsillat, & à se abiicit, & alteri manifestat, cor alleviatur, tristitia mitigatur, homo quiete & gaudio delimitur.* Et Petrus Blesensis, *Dolor, inquit, speciem ignis gerit, quia dum plus regitur, plus ignescit.*

Octauo. Nec in hora mortis te purga, Deo dona tuam infamiam. Nam si Deus voluerit, inueniet post mortem modum te purgandi, prout fecit cum S. Marina, & cum tot aliis Sanctis.

Nono. Nec in genere dic, talia solere homines pati, & talia, si inde tunc colligere possit qui audit, te tunc aliquid pati. Hoc enim æquiualeret primis illis modis prodendi crucem, de quibus supra dixi. Sed potius ostende signis externis te nil pati, ut sunt læticia, fuga solitudinis solito maioris, conuersatio beneuola cum tuis accusatoribus, & his similia.

Decimo. Noli inquirere, quis author fuerit tuarum aduersitatum, quibus viis, vel modis eas inuenit, quos habuerit adiutores. Hæc enim expetit scire amor proprius, & cor impatientis, & hac ratione homo disponitur in actu primo ad affectus inordinatos erga authorem, & cooperatores nostrarum confusionum, à quo longè abesse debet is, qui Christi crucem amat, quam ita amare debet, ut moraliter sit impotens ad habendos affectus inordinatos erga tales, uti fuit Ioseph ad peccandum, dum dixit impuræ Domine: *Quomodo possum hoc malum facere, & peccare in Deum meum? id est non possum: iuxta illud: Omnis qui natus est ex Deo, peccatum*

l. 4. Ren. ep. 24.

Gen. 11.

h. 13 in Gen.

l. 4. q. 28. 2. 3. ethic. cap. 11.

l. 2. 6. in Cant.

1. 2. q. 38. a. 2.

orat. de interemp. Saa. Sin.

ep. 49.

Genes. 39. 9. 1. Ioan. 3. 9.

catum non facit, quoniam semen eius in eo manet, & non potest peccare: quoniam ex Deo natus est.

Vndecimò. Mentionem faciens eius à quo confusus es mediatur, vel immediatè, abstinere à cognomine contumelioso, & notari ei aliquam inurente, sed si commemorandus est, commemorare tanquam amicum, & si potes, tanquam te superiorem & digniorem.

Ponderat hoc S. Chrysostomus hom. de Saule & Davide. Cum enim David Saulem, à quo querebatur ad mortem, occidere potuisset, eique pepercisset, dixit ad suos: *Propius mihi sit Dominus, ne faciam hanc rem Domino meo, Christo Domini, ut mittam manum meam in eum, quia Christus Domini est. Quasi de filio, ita de hoste loquitur.*

Duodecimò. Modus silentij est, non tantum te purgare nõ debes coram iis, quos vel scis vel suspicaris fuisse causam tuarum confusionum, sed ne quidem ostende coram iis, te eorum contra te dicta vel facta scire vel suspicari. Nam & significatio huius rei est, leuamen crucis, & aculeus hac ratione infigitur auctori confusionis tuæ, qui nollet se sciri, aut suspitioni incurere: & affligitur, si eius practicæ innotescant ei, præsertim qui ob eas passus est aliquid vel patitur.

CAPVT OCTAVVM.

De ferendâ equo animo nostri accusatione ex confusionis desiderio.

66. **A**lterum quod explicandum proposui, ad perfectè tolerandam nostri confusionem ex nostri accusatione, præsertim iniquâ, ortam, est ut iuxta præscriptum Reg. 9. & 10. Summ. æquo animo feramus nostri accusationem. Quod ut percipiamus, ab ipsis (ut ita dicam) fundamentis ponderanda sunt accuratè verba Reg. nonz, & decimæ Sum, quantum ad rem nostram faciunt. In primis Reg. 9. Sum. sic à S. Patre posita est:

67. *Ad maiorem spiritus profectum, & præcipuè ad maiorem submissionem & humilitatem propriâ contentus esse quisq; debet, ut omnes errores & defectus ipsius, & res quascunq; qua notatæ in eo & obseruatæ fuerint, Superioribus per quemuis, qui extra confessionem eas accepit, manifestentur. In quâ Regulâ tanquã re magis momenti, ut benè intelligatur pro totâ vitâ, ad multas turbationes præcauendas aliqua sunt notanda.*

Primo notandum est, S. Patrè præscripsisse Examinatori, ut ab eo, qui in Societatem admitti petit, hoc in particulari interrogetur: An contentus sit futuris &c. (quod verba Reg. 9. prout sunt in Sum. posita non indicant) & errores omnes &c.

Secundò notandum est, etiam Reg. 10. Sum. hæc delationis caritatem commendari, & de eâ ingressuros Societ. esse interrogandos, ait S. Pater in Textu Hisp. An boni consulant, ab aliis corrigi, & ad aliorum correctionem iuuare ac manifestare sese inuicem &c. præsertim vbi à Superiore fuerit ita præscriptum aut interrogatum.

Tercio notandum est, per Superiorem cui nostri defectus sunt ex vi Regulæ manifestandi, non intelligi (vel & in Reg. 10. Sum. & in Can. 10. Cong. 6.) Ministrum, nec Præfectum spiritus, nec Admonitorem, nisi aliunde id exigeret caritas. Quod si contingat aliquid, quod non expediat manifestare immediatè Superiori, tunc recurrendum erit ad mediatum, aut certe ad ipsum Admonitorem, nõ tam quidem ex vi Regulæ, sed ex lege caritatis in ordine ad necessariam & saluarem admonitionem.

Ita hoc declarauit P. Claudius P. Ludouico Michaëli Prouinciali Lugd. 27. Apr. Ann. 1610.

Quarò notandum est, ita Reg. 9. & 10. esse declaratas à 6. Con. Gener. Licetum esse omnibus nostris manifestare Superiori vi Patri quodcumque delictum alterius, siue leue, siue graue. Et hunc esse sensum Regulæ, tum ex illis verbis c. 4. Exam. confit. Nostros cedere cuiusque iuri fama, quod huc manifestari oblatæ possit, & facultatem facere omnibus deferendi ad Superiores, quacumque de illis notata fuerint.

§. 2. Verba autem illa Reg. Per quemuis, qui extra confessionem ea accepit, intelligi de illis qua ab aliquo alio notata, & obseruata fuerint, non tamen de iis, qua ipsimet secretò, & consilij petendi gratiâ, vi dirigantur vel inuentur, alteri communicauerint.

§. 3. Nec opus esse Nostros expectare, ut rogentur à Superioribus, ut ea manifestent, præsertim cum verba illa (præsertim vbi à Superiore id fuerit præscriptum) satis declarant, debere eos esse paratos ad hanc manifestationem, non expectato Superioris præscripto.

§. 4. In delictis verò, qua vergunt in detrimentum boni communis, aut damnum imminens tertie personæ (qualia sunt insectiua aliorum, & nocua bono Religioni, ut sunt lapsus carnis cum cõplice, feminatio discordiarum inter Fratres, surtum, impugnation, vel machinatio contra institutum, vel Superiores, præsertim Generalem, detrahendi, vel susurrandi consuetudo, & similia, non solum posse, sed etiam teneri quemq; ea manifestare Superiori vi Patri, ut prouideat secretò, & prudenter, tam bono subditii quam bono Religioni.

§. 5. Quando autem prudenter iudicaretur, non posse adhiberi sufficiens remedium, quo prouideatur bono communi vel tertie personæ, nisi assumatur in eâ re officium Iudicis, tunc renebitur subditus ad denunciationem iudicalem Superiori faciendam. Quomodo autem eâ in re se gerere debeat Superior, dicitur in Instructione.

§. 6. Hæc qua sancta sunt à Cong. circa Reg. 9. & 10. Sum. Nouitibus ostendatur, usq; declarètur iuxta Reg. 15. Registrari Non inter alias, qua ipsis paulatim explentur.

Quintò, notandum est ex P. Franc. Suar. dictiones illas quæ §. 2. Can. 10. Sextæ Cõg. positæ sunt (secretò & consilij gratiâ) sensum habere non distictum, sed copulatum, cum quia coniunctio (&) communiter illum sensum reddit, tum quia citatus Can. 10. §. 1. declarat amplissimam iuris renuntiationem, dicendo renuntiare nos cuiusque iuri fama (velut sunt verba Canonis in rextu Canonum) nostros cedere cuiusque iuri fama, quod huc manifestationi oblatæ possit) cum ergo in bonum spirituale anima conditus sit, eam solum notitiam excipit, cuius vsus spiritualis bono